

A KOOPERATÍV TANULÁS, A PROJEKT MÓDSZER ÉS MÁS MODERN
ELJÁRÁSOK A TANÓRÁKON, FOGLALKOZÁSOKON

**KOOPERATÍV TANULÁSI TECHNIKÁK
ALKALMAZÁSA TÖRTÉNELEM ÉS
TÁRSADALOMISMERET TANTÁRGYAK
TANÍTÁSA SORÁN**

KÉSZÍTETTE:
ANDA DÁVID
2006

SZÁSZ FERENC KERESKEDELMI SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS
SZAKISKOLA
1087 BUDAPEST, SZÖRÉNY UTCA 2-4.

Tartalomjegyzék

A projekt címe és célja.....	3
Bevezetés.....	4
Az ötórás tantárgyi egység követelményeinek és menetének ismertetése...	5
Bevezetés, ismertetés, házi feladat.....	6
A házi feladat közös ellenőrzése és kronológia szerkesztése.....	7
Könyvtári képkeresés és tablóképzítés.....	8
Film megtekintése.....	9
A házi feladat ellenőrzése, a film megbeszélése, összefoglalás.....	9
Mellékletek	10

A projekt címe

1. Zsarnokság és szabadság Budapesten. Az 1956-os forradalom és szabadságharc

A projekt célja

1. A projektben résztvevő tanulók ismerjék meg az 1956-os forradalom és szabadságharc legfontosabb eseményeit, legyenek tisztában a forradalom legfontosabb eseményeivel, szereplőivel, célkitűzéseivel.
2. Fejlődjön az önálló ismeretszerzési képesség.
3. A diákok fejlesszék könyvtárhasználati képességeiket.
4. A tudományos kutatómunkához való viszony kezdeményei kialakuljanak.
5. Az egyes csapatok közösen dolgozó tagjainak valódi együttműködése valósuljon meg.
6. Felszínre kerüljenek az egyes gyerekekben rejlő képességek.

Bevezetés

A 2006/2007-es tanév nagyon komoly lehetőséget kínált arra, hogy – kihasználva a jubileumi 50. évfordulót – az 1956-os forradalom és szabadságharc történetéhez közelebb hozzuk tanulóinkat. Iskolánkban a történelem tanárok éltek is ezzel a lehetőséggel, és az ünnepségen kívül versenysorozatot szerveztek. A történelmi vetélkedőn szép számmal szerepeltek csapatok és egyéni indulók, a többfordulós játék második felvonásánál tart most. Úgy gondolom – egy nemrégiben közzétett, a magyar lakosság e téren fennálló tudatlanságát bizonyító felmérés adatait is tekintetbe véve – a mai fiatalságnak is fontos hogy tisztában legyen a szülei életét alapvetően befolyásoló és még csak két évtizede magunk mögött hagyott kommunista diktatúra jellemzőivel, jelen esetben az ellene kitört forradalom megismerésén keresztül.

Az iskolai ünnepély és a versenysorozat szervezése kapcsán sok, korábban nem ismert és rendkívül érdekes eseményt ismertem meg magam is, ezek közül néhányat próbálok most beemlíteni a négyórásra tervezett projektbe. Alapvető célkitűzésem az ismeretek és felhasználói képességek bővítése mellett az események által felvetett morális, erkölcsi kérdések felismertetése, megtárgyalása, közös értékelése.

A feladatok összeállításánál, a követelmények felállításánál mindig azt vettem figyelembe, hogy kilencedikes szakiskolás osztályokkal kell dolgoznom.

I. Az ötórás tantárgyi egység követelményeinek és menetének ismertetése

A törimappa (házi dolgozatomban ezt a számomra kedvesebb elnevezést használok a portfólió megnevezés helyett) egyes anyagait különálló órákon kell elkészíteni, melyek a következők:

- beszámoló készítése szülővel folytatott beszélgetés alapján
- kronológia
- tabló készítése a forradalom eseményeit bemutató fényképekből
- egy film megtekintése és véleményezése

A törimappa anyaga az öt óra során illetve az órák között otthon, házi feladatként készíthető. Akkor fogadható el, ha minden elem benne van.

A gépelt formátum: Book Antiqua betűtípus, 14-es betűméret, 1,5-es sorköz, 2,5 margó

Kézírási formátum: sorvezetővel A/4-es lapon

A készítés során a tanuló folyamatosan konzultál vezető tanárával, segítséget kérhet más szakos kollegától is. Buzdítani kell őket a könyvtár és az internet használatára is.

A tanegység órái:

1. Bevezetés, ismertetés, házi feladat
2. A házi feladat közös leellenőrzése és kronológia szerkesztése
3. Internetes képkeresés és tablókészítés
4. Film megtekintése
5. Összefoglalás, értékelés

I.1. Bevezetés, ismertetés, házi feladat

Ráhangelés

1. Bevezetésként egy 10 perces dokumentum-összeállítás korabeli fényképekkel és video anyaggal a forradalom eseményeiről, zenei aláfestéssel.
2. A kisfilm után mindenki egyénileg írja le, hogy milyen érzelmeket váltott ki belőle az összeállítás, majd ennek rövid közös megbeszélése, azt érzelmek felírása a táblára.
3. Az 1950-es évek Magyarországgal kapcsolatos alapfogalmak, személyek, események megbeszélése, és füzetbe való rögzítése.

A törimappa ismertetése

1. Az egyes elkészítendő anyagok bemutatása más diákok által kivitelezett munkák bemutatásával, körbeküldésével.
2. A követelmények rögzítése (forrásmegjelölés, formai követelmények).
3. Az órák menetének, sorrendjének bemutatása.

Házi feladat

1. Következő órára egy családtaggal készített interjú alapján egyoldalas fogalmazás elkészítése külön lapra, ami az első eleme lesz a törimappának.
Témája hogy az illető családtag mire emlékszik az 1956-os évvel, nem kizárólag a forradalommal kapcsolatban.

Óravezetés:

- frontális munka

Előkészítés

- multimédiás lejátszóeszköz biztosítása
- lista, korábbi munkák, szabályok összegyűjtése

Kellékek:

- 10 perces kép- és filmösszeállítás zenével
- lista a táblára felírandó személyekről, fogalmakról, eseményekről
- más tanulók által készített minták
- a forrásmegjelölés szabályai, a formátum

I.2. A házi feladat közös ellenőrzése és kronológia szerkesztése

Ellenőrzés

1. Véletlenszerű csoportalakítás felvágott képek segítségével.
2. A csoportok részére mappák kiosztása, felcímkézése, csoportnév felírása.
3. A házi feladatok csoporton belüli megbeszélése.
4. A csoport tagjai által közösen kiválasztott legérdekesebb történet rövid ismertetése az osztály többi csoportjával.
Az összes történet elhelyezése a csoport mappájában.

A kronológia megszerkesztése

1. Az előre elkészített, szétvagdalt papírlapokon leírt események csoportonkénti kiosztása. A feladat lényege, hogy kirakójáték-szerűen sorrendbe illesszék és a mellékelt ragasztóanyaggal kartonlapra ragasszák az eseményeket, miközben megismerkednek az eseményekkel azok helyszínével és sorrendjével.
A kartonlapokon a nagyjából azonos szélességű papírlapoknak megfelelő hely van kihagyva SZÖVEG felirattal, mellette szintén vannak kihagyott helyek KÉP szöveggel, ide kerülnek a következő órán a képek.
2. A kronológia közös ellenőrzése, az esetleges hibák kijavítása, a csoportmunkák értékelése.
3. A kronológia elhelyezése a csoportmappában.

Óravezetés:

- csoportmunka

Előkészítés

- kellékek beszerzése
- kartonlap előkészítése

Kellékek

- felvágott képek a csoportalakításhoz
- mappák
- kronológia-címkék
- ragasztóanyag
- előkészített kartonlap
- tűzőgép vagy gémkapocs

I.3. Könyvtári késkeresés és tablókészítés

Bevezetés

1. Az osztályteremben a könyvtárhasználati ismeretek rövid ismételése.

Könyvtári munka

1. Levonulás a könyvtárba csoportonként. A csoportok indítása ötpercenként történik, egyszerre maximum két csoport tartózkodhat a könyvtárban. Így minden csoportnak 10 perce van arra, hogy megtalálja azokat a számukra kiosztott könyveket, melyekben az előre kinyomtatott képek megtalálhatók. A könyvek 56-os témájúak.

A kronológia kiegészítése

1. A könyvtárban talált képek segítségével a kronológia kiegészítése.
2. Azok a csoportok, akik nem találták meg a képeket, szünetben vagy órák után még önállóan megkereshetik azokat.

Ellenőrzés

Óravezetés

- csoportmunka

Előkészítés

- könyvtári munka
- képek nyomtatása

Kellékek

- képek könyvtári könyvekben elrejtve
- ragasztó

I.4. Film megtekintése

A Szabadság, szerelem című, Goda Krisztina által rendezett 1956-os témájú film megtekintése egy összevont órán moziban, vagy az osztályteremben.

Házi feladat

Minden tanulónak fél oldalas beszámoló készítése a filmről.

I.5. A házi feladat ellenőrzése, a film megbeszélése, összefoglalás

Ellenőrzés

1. A házi feladat ellenőrzése, begyűjtése, csoportonkénti összetűzése, mappába helyezése.
2. A filmről szerzett tapasztalatok, vélemények megbeszélése a legemlékezetesebb pillanatok felidézésével (a füzetbe mindenki leírja, mire emlékszik, mi volt a legizgalmasabb része a történetnek).

Összefoglalás

1. Az elvégzett munka értékelése.
2. A szerzett tapasztalatok összefoglalása.

Értékelés

1. Az egyes csoportok munkájának, a csoporton belüli egyének munkájának értékelése.

Mellékletek

1956-os kronológia

A Műszaki Egyetemen tartott gyűlésen fogalmazták meg a 16 pontot, amelyben legfőbb követeléseiket fogalmazták meg. Ez lett a forradalom elfogadott programja. Itt határozták el október huszonkettedikén, hogy másnap tüntetést tartanak a Bem-szobornál.

A délután három órakor kezdődő tüntetés pesti résztvevői a Petőfi-szobornál találkoztak, a Műszaki Egyetem hallgatói pedig az egyetem előtt indultak a Bem-szoborhoz. A lakosság, a járókelők örömmel üdvözölték az elhaladó tüntetőket, és a támogatásukról biztosították. A Bem-szobortól a Kossuth térre, az Országház elé vonult a tömeg, és Nagy Imre beszédét követelte

A Kossuth térről a Sztálin-szoborhoz vonultak, ahol már megkezdték a szobor ledöntését. A szobrot a Nemzeti Színház elé vitték, ahol feldarabolták. A tömeg másik része eközben a Rádióhoz vonult és követelte a 16 pont beolvasását, de a Rádió vezetősége ezt elutasította. Este 8-kor ehelyett Gerő Ernő beszédét közvetítették, aki a tüntetést sovinszta megnyilvánulásnak nevezte. Közben katonákat és ÁVH-sokat rendeltek a Rádió védelmére, akik közül a katonák egy része átállt a tüntetők oldalára, az ÁVH - sok azonban tüzet nyitottak rájuk. A Rádió a hajnalig tartó harcok során a tüntetők kezére került.

Nagy Imre miniszterelnökké választását reggel 8 órakor a tüntetők által elfoglalt Rádió mondta be, majd 9 órakor a szovjet csapatok megérkezéséről is tájékoztattak. Közben Budapesten folytak a harcok. A felkelők, hogy fegyvereket szerezzenek, laktanyákat, gyárakat raboltak ki, rendőröktől vették el a fegyvereket. Az egyenlőtlennek tűnő harcot a felkelők eleinte sikeresen vették fel, a gyalogsági fedezet nélküli páncélosokkal. A város különböző pontjain felkelőközpontok alakultak, majd országos szintűre terjedt a tüntetés.

Október huszonötödikén délelőtt fegyvertelen tömeg vonult a Parlament elé, akikre a karhatalmi erők és a szovjet páncélosok golyózáport zúdítottak. A forgalmasabb helyeken barikádokat emeltek, a középületekről leszedték a hatalmi jelképeket.

A harcok országos szintűvé váltak. Ezen a napon, huszonhatodikán történt többek között a mosonmagyaróvári sortűz, amely több mint száz áldozatot követelt. Felgyorsult a hadsereg szétesése is, Maléter Pál ezredes, a Kilián laktanya parancsnoka kijelentette, hogy nem hajlandó a felkelők ellen harcolni.

Október huszonnyolcra virradóan Nagy Imre tűzszünetet rendelt el rádióbeszédében, melyben nemzeti demokratikus mozgalomként beszélt a történeletről. Bejelentette továbbá, hogy a szovjet csapatok kivonulnak az országból.

Nagy Imre a Rádión keresztül szólt a felkelőkhöz. Híres rádióbeszédében elmondta, hogy megszűnik az egypártrendszer, a kormányzást az 1945-ös koalíciós együttműködés pártjai veszik át, és haladéktalanul tárgyalásokat kezdenek a szovjet csapatok Magyarország területéről történő kivonulásáról. Október 30-án változás történt a Rádióban is. Vezetését a forradalom támogatói vették át, kijelentve, hogy szakítanak az eddigi működéssel, és ezentúl nem hazudnak. Úgy tűnt, a sok áldozatot kívánó forradalom nem maradt eredménytelen. Elérte célját, a nemzeti függetlenséget és a többpártrendszerű demokráciát.

Október 31-én Nagy Imre bejelentette, hogy megkezdték a tárgyalásokat a Varsói Szerződésből való kilépésből. Ezzel egy időben azonban újabb szovjet csapatok érkeztek, körbezárták a repülőtereket. Nagy Imre számon kérte a szovjet nagykövetet, és újabb bejelentést tett Magyarország semlegességéről. Kádár János hitet tett a forradalom mellett és megalakította a Magyar Szocialista Munkáspártot, az MSZMP-t. Ekkor azonban már a szovjet oldalon állt, amiről senki nem tudott.

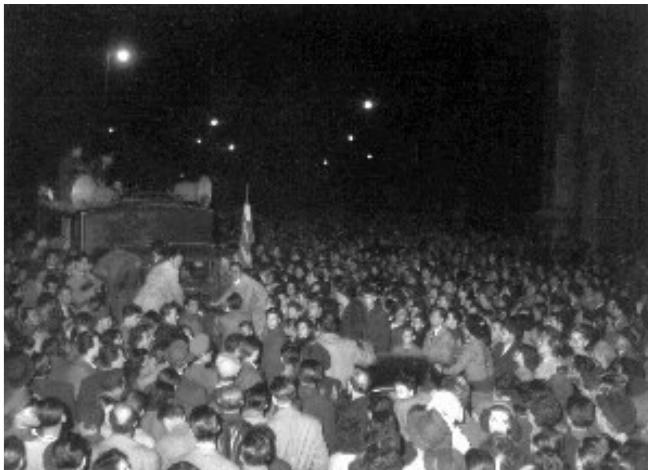
A november 3-ai tárgyalások a szovjetek részéről csak félrevezető akció volt.

1956. november 4-én vasárnap hajnalban ágyúdörgés ébresztette Budapestet. Hajnali 5 óra 20 perckor Nagy Imre tájékoztatta a lakosságot: Itt Nagy Imre beszél, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke. Hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy megdöntsék a törvényes magyar demokratikus kormányt. Csapataink harcban állnak. A kormány a helyén van. Ezt közlöm az ország népével és a világ közvéleményével. Közben a szovjetek letartóztatták a tárgyalásokra érkezett magyar katonai küldöttséget, köztük Maléter Pált.

Képek a kronológiához

1. ábra Tüntető tömeg a Bem-téren

2. ábra Nagy Imrét követeli a tömeg a Kossuth-téren

3. ábra Tüntető tömege Magyar Rádió épületénél

4. ábra A Sztálin-szobor ledöntésére összegyűlt fiatalok a Felvonulási-téren

5. ábra Tankok a pesti utcán

6. ábra A Budapestre bevonult szovjet katonák

7. ábra Röplapokat olvasók

8. ábra A Köztársaság-téri vérengzés áldozatai

9. ábra A forradalmat eláruló Kádár János

10. ábra Nagy Imre beszédet mond a rádióban